

Een tsjirpend krekelloor, de onvermijdelijke zonnebrandcrème, dorstlessende drankjes onder kleurige parasols - hopelijk verlichten dergelijke herinneringen ook uw, misschien moeizame, overschakeling van flierefluiter naar noeste werker. Veel tuinen zijn wat van hun veerkracht kwijt en roepen na de zomervakantie om liefdevolle aandacht. Ik profiteer als luie tuinier graag van bruikbare eigenschappen van planten. Bijvoorbeeld van mediterrane ogende, grijsbladige soorten, die mij tijdelijk best kunnen missen en op goed gedraineerde bodem heel wat zonnebrand verdragen: denkt u aan *Caryopteris clandonensis*, wegdistel (*Onopordum acanthium*), beemd-kroonsoorten (*Knautia arvensis*), marjoleinsoorten (*Origanum*) en enkele, hieronder beschreven soorten, allemaal zoetsappige vlinderlokkers met 'gemakswaarde'.

Grijze haren

Tekst: Liesbeth ten Hallers

Akkerkruiden Steeds meer wilde bermen bevatten het lang doorbloevende, eenjarige grijskruid, ook wel molenbloem genaamd (*Berteroa incana*). Deze kruisbloemige steppeplant is zo'n anderhalve eeuw geleden met buitenlands graan naar ons land meegekomen en gedijt op molenbelten, maar ook als 60 cm hoge weefplant in mijn border. De overvloedige witte bloei herinnert aan het (nectararme) gipskruid, maar grijskruid bloeit veel langer. Na vele weken verliest de plant aanzien, waarop ik de schaar hanteer met een vlotte tweede bloei als resultaat. De witte vlinders vinden er nectar en bij windstil weer kan een lichte honinggeur je neus bereiken, mits er een flink aantal planten bijeen staat. Om te kiemen verkiest *Berteroa* een open, lichte standplaats. Voor vroege bloei kun je nu op een bedje voorzaaien. Dit geldt ook voor bolderik (*Agrostemma githago*) en

Grijskruid op de Edese molenbelt.

korenbloem (*Centaurea cyanus*). Deze eenjarige akkerkruiden maken bij veel vlinders de tongen los.

Randplanten

Duizendblad (*Achillea millefolium*). Achilles zou zijn gewonde soldaten al met het bloedstelpende duizend-

Liesbeth ten Hallers

Bolderik. blad hebben verzorgd. Naast de apotheeklucht, zoals Dodoens in zijn Cruydtboeck de geur van eucalyptol typeert, is ook het zachte blad gemakkelijk herkenbaar aan de fijne twee- tot drievoudig veerdelige beharing. De planten is, als ze tot één en dezelfde plek veroordeeld zijn, geen jarenlang leven beschoren. Uitlopers zoeken naarstig naar voedsel en je kunt duizendblad het beste wat laten weven tussen andere lage soorten. Zonnige, schrale taluds worden door deze taaie, vaste nectarplant als geen ander vastgelegd. Duizendblad is verkrijgbaar in vele tinten tussen karmijn, geel en wit. Er bestaat een zaaimengsel 'Summer Pastels', dat binnen het jaar al bloeit. Diverse insecten voelen zich tot de maanden lang verschijnende bloemen aangetrokken. In de schrale bloemenwei verdraagt de plant een tot twee keer maaien.

Aaibare Kogeldistels. Net als de *Achillea* een samengesteldbloemige plant, maar één die zowel onder- als bovengronds een massief gewas maakt. *Echinops exaltatus* is de uit Z.O.-Europa afkomstige, witte kogeldistel, die zo'n 90 cm hoog wordt. De verdamping remmende beharing bevindt zich op steel en onderkant van het donkergroene blad. In juli en augustus komen de 4 cm grote bollen in bloei. Lichtblauw is de 1 meter hoge E. 'Taplow Blue'. De grijsblauwe *E. sphaerocephalus* wordt dubbel zo hoog. Na terugsnijden van de uitgebloeide stelen kan deze onverwoestbare plant in oktober opnieuw bloeien. Kogeldistels komen tot hun recht tussen lage heesterpartijen in openbare beplanting of extensief onderhouden tuinborders. Toom ze zonodig eens in de paar jaar met de spade in. De bruin uitgebloeide 'kogels' aai ik over de bol, waarna ze weer als nieuw lijken! Mooie combinaties zijn denkbaar met koninginnenkruid en de hogere guldenroedesoorten, zowel in borders als in droogboeketten.

Aanbevolen literatuur:

Zonderwijk, P. De bonte berm.

Koster, A. (1993) Vademecum Wilde Planten. Schuyt en Co, Haarlem. ■

Liesbeth ten Hallers